

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням п'ятнадцятої сесії
Заводської міської ради восьмого
скликання від 17.12.2021 року № 25

**КОМПЛЕКСНА ПРОГРАМА
РОЗВИТКУ МИСТЕЦТВА, КУЛЬТУРИ,
ТУРИЗМУ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ НЕМАТЕРІАЛЬНОЇ
КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ
НА 2022-2024 РОКИ**

I. Загальна характеристика

Доступність культурних надбань і культурних ресурсів є важливою передумовою соціального та духовного розвитку, творчої реалізації особистості шляхом культурного самовираження незалежно від місця проживання, статусу, приналежності до певної соціальної чи етнічної групи, походження, статі.

Програма культурного розвитку зумовлена необхідністю удосконалення галузі культури та мистецтва Заводської територіальної громади, спрямування її на розвиток культурних традицій, збереження історичних цінностей, створення максимально сприятливих умов для творчого росту особистості, розкриття її здібностей, задоволення духовних і естетичних потреб, відродження народної творчості та популяризації національних звичаїв та обрядів, організацію повноцінного, змістовного дозвілля, масового відпочинку та розваг, культурного обслуговування населення.

Надання послуг з організації дозвілля населення у сфері культури здійснює мережа базових культурно-освітніх закладів:

- Заводський міський будинок культури №1;
- Заводський міський будинок культури №2;
- Пісківський сільський будинок культури;
- Бодаквянський сільський будинок культури;
- Нижньобудаківський сільський клуб;
- Пісочанський сільський клуб;
- Комунальний заклад «Публічна бібліотека Заводської міської ради»;
- Заводська міська бібліотека-філія;
- Пісківська сільська бібліотека-філія;
- Бодаквянська сільська бібліотека-філія;
- Нижньобудаківська сільська бібліотека-філія;
- Комунальний заклад «Заводська дитяча мистецька школа» Заводської міської ради.

Дана мережа є оптимальною і при умові повноцінного функціонування спроможна забезпечити потреби населення громади у культурному обслуговуванні.

На території Заводської міської територіальної громади знаходяться пам'ятки культурної спадщини місцевого значення:

- Пам'ятки археології – 2:
 1. с.Бодаква. Бодаквянське нагірне городище «Козача гора» часів Київської Русі.
 2. с.Бодаква. Болотне городище – Слов'янське роменської культури Київської Русі.
- Пам'ятки історії – 11:
 1. с.Бодаква. Меморіальний комплекс: Братська могила радянських воїнів, де захоронений генерал-майор І.І.Трутко. Пам'ятний знак полеглим воїнам-односельчанам.
 2. с.Брисі. Меморіальний комплекс: Братська могила радянських воїнів. Пам'ятний знак полеглим воїнам-односельчанам.
 3. с.Забодаква. Пам'ятний знак полеглим воїнам-односельчанам.
 4. м.Заводське. Меморіальний комплекс: Братська могила радянських воїнів. Пам'ятний знак полеглим-воїнам односельчанам.
 5. с.Заморіївка. Пам'ятний знак полеглим воїнам –односельчанам.
 6. с.Нижня Будаківка. Меморіальний комплекс: Братська могила радянських воїнів. Пам'ятний знак полеглим воїнам односельчанам.
 7. с.Червоні Луки. Пам'ятний знак полеглим воїнам-односельчанам.
 8. с.Піски. Меморіальний комплекс: Братська могила радянських воїнів. Пам'ятний знак полеглим воїнам-односельчанам.
 9. с.Пісочки. Меморіальний комплекс: Братська могила радянських воїнів. Пам'ятний знак полеглим воїнам-односельчанам.
 10. с.Піски. Місце поховання та пам'ятний знак жертвам Голодомору 1932-1933 р.р.
 11. м.Заводське. Пам'ятний знак жертв Голодомору 1932-1933 р.р.
- Пам'ятки архітектури – 4:

1. м.Заводське. Школа земська.
2. с.Бодаква. Школа земська двокомплектна.
3. с.Пісочки. Школа земська двокомплектна.
4. с.Піски. Школа земська двокомплектна.

Відділ культури й туризму виконавчого комітету Заводської міської ради забезпечує в межах, визначених законодавством, реалізацію прав членів територіальної громади у сфері культури шляхом виконання державних, обласних та місцевих програм, збереження та популяризації національного культурного надбання та культурної спадщини, створення конкуренто-спроможного мистецького середовища задля розвитку культурного та туристичного простору громади, надання якісних послуг.

Основні напрями роботи відділу культури і туризму визначають шляхи збереження і розвитку культури, народних традицій та обрядів, історико-архітектурної спадщини. Головна увага повинна бути направлена на розкриття та розвиток багатого туристичного потенціалу громади, поліпшення культурно-мистецького обслуговування населення, створення умов для задоволення його зростаючих духовних потреб, розвитку та підтримки творчих колективів, талановитої молоді, широкого залучення дітей та підлітків до культурних надбань, підвищення рівня виконавської майстерності учасників самодіяльної художньої творчості, проведення культурно-мистецьких акцій в рамках відзначення загальнодержавних та професійних свят, всеукраїнських та міжнародних конкурсів, фестивалів, науково-практичних семінарів та конференцій. Тому діяльність виконавчого комітету Заводської територіальної громади повинна бути спрямована на виховання у жителів громади почуття любові до України та рідного міста, реалізацію комплексу освітніх, культурно-мистецьких програм і проектів для дітей та молоді, ефективне використання наявних культурних і творчих ресурсів, перетворення нашої об'єднаної громади на справжній осередок культури та туризму.

II. Актуальність. Визначення проблем, на розв'язання яких спрямована Програма

На сьогодні важливою складовою процесу повноцінного розвитку та виховання жителів громади є збереження та розвиток культурних надбань, забезпечення творчого довголіття, організації змістовного дозвілля, запобігання антигромадських проявів.

Аналіз соціокультурної ситуації в громаді свідчить про те, що, не зважаючи на складні економічні умови, вдалося зберегти мережу закладів культури та бібліотек, кадровий потенціал галузі, забезпечити підтримку аматорського мистецтва, художньої творчості. Але стан сфери культури на сучасному етапі не дає змоги в повному обсязі задовольняти зростаючі потреби культурного і духовного розвитку жителів громади. Актуальними є проблеми інформатизації, модернізації та технічного переобладнання закладів культури, якості надання послуг у сфері культури і мистецтва з урахуванням державних соціальних стандартів.

Впродовж останніх років робота закладів культури громади спрямовувалась на адаптацію сфери культури до нових соціально-економічних умов. Галузь культури є водночас субстанцією глибоких традицій і творення нових стандартів, які останнім часом розвиваються надзвичайно динамічно. Основне завдання культурної спільноти – зберегти і продовжити надбані віками культурні, моральні і духовні цінності та адаптувати їх тривалість в нових умовах, а також створювати сприятливі умови для розвитку нових видів, жанрів, способів і засобів творення культурного продукту, без яких суспільство, нація, кожна окрема людина не можуть мати перспективи.

На часі – величезний пласт роботи щодо збору, вивчення, фіксації, репрезентації кращих зразків традиційної народної культури, у тому числі побутової.

Є чимало різного роду та різного обсягу проблем, першочергових завдань, які вимагають більш комплексного підходу та тривалих термінів реалізації щодо життєдіяльності аматорського мистецтва, забезпечення музичними інструментами, транспортом, відповідними стандартами закладів культури, оплати творчої праці, організації кадрової роботи.

Стан матеріально-технічного забезпечення закладів культури, особливо на селі, залишається складним.

Бібліотеки громади потребують не тільки поповнення фондів новими надходженнями, а й запровадження сучасних технологій. Необхідно вирішити питання доступності електронних наукових, художніх та періодичних видань.

Для розв'язання цих проблем необхідний комплексний підхід до координації діяльності закладів культури, взаємодія з органом місцевого самоврядування та міжгалузєва координація, регіональне регулювання та фінансова підтримка закладів культури, які є основними центрами культурно-освітнього розвитку на території громади. Все це зумовлює необхідність прийняття програми розвитку культури та творчості на 2021 рік.

III. Правове обґрунтування Програми

Актуальність і необхідність створення такої Програми переконливо підкріплюється:

- Конституцією України;
- Бюджетним кодексом України;
- Указами Президента України, Постановами Кабінету Міністрів України;
- Наказами Міністерства культури та інформаційної політики України й іншими нормативно-правовими документами.

Програма підготовлена відповідно до Законів України:

- «Про місцеве самоврядування в Україні»,
- «Про культуру»,
- «Про туризм»,
- «Про народні художні промисли»,
- «Про охорону культурної спадщини»,
- «Про охорону археологічної культурної спадщини»,
- «Про професійних творчих працівників та творчі спілки»,
- «Про бібліотеки та бібліотечну справу»,
- «Про музеї та музейну справу»,
- «Про позашкільну освіту»

З метою створення економічних і організаційних умов для розвитку культури, спеціалізованої мистецької освіти, туризму, збереження та охорони культурної спадщини, запровадження новітніх технологій у сфері культури, туризму, мистецької освіти, бібліотечної та музейної справи, збереження та охорони культурної спадщини на території Заводської територіальної громади.

IV. Мета Програми

Метою Програми є реалізація першочергових і перспективних заходів, спрямованих на створення належних умов для підвищення рівня розвитку культурної інфраструктури громади, належного задоволення культурних та духовних потреб мешканців громади, забезпечення умов для суспільної і культурної самореалізації талановитої особистості через організацію, проведення та фінансову підтримку різноманітних культурних проєктів, конкурсів, реалізацію комплексу культурно-мистецьких програм, відродження, збереження і розвиток народних художніх промислів, розвиток народної творчості та популяризації національних звичаїв і обрядів, створення умов для розвитку туристичної сфери на території Заводської територіальної громади.

Досягнення цієї мети можливе за умови створення ефективних механізмів підтримки культурно-мистецької сфери незалежно від форм власності, підпорядкування та правового статусу закладів культури і мистецтва, творчих колективів, об'єднань.

V. Основні завдання Програми

Основними завданнями Програми є:

- надання якісних культурних послуг, задоволення інтелектуальних та духовних потреб жителів громади;

- забезпечення розвитку творчого потенціалу та культурного простору громади, збереження нематеріальної спадщини;
- забезпечення свободи творчості, доступу до культурних надбань;
- збереження культурної спадщини;
- формування патріотичної свідомості та національної гідності;
- забезпечення розвитку культури й духовності населення громади;
- підвищення рівня нормативно-правового, кадрового, матеріально-технічного, фінансового, науково-методичного, інформаційного забезпечення галузі;
- координація діяльності закладів культури у вирішенні питань організації культурно-дозвілєвої, просвітницької діяльності, створення та реалізації спільних проєктів;
- збереження та розвиток існуючої мережі закладів культури;
- підвищення ролі закладів культури в соціально-культурному житті;
- створення умов для розвитку аматорської народної творчості, популяризація кращих мистецьких надбань;
- створення умов для подальшого розвитку професійного і самодіяльного мистецтва, змістовного культурного дозвілля населення;
- створення необхідних соціально-економічних умов для рівноправного розвитку культур етнічних груп, що проживають на території громади;
- естетичне і духовне виховання дітей та юнацтва, підтримка обдарованої молоді;
- участь у конкурсах та фестивалях на місцевому, районному, обласному, всеукраїнському та міжнародному рівні;
- впровадження ефективних форм і методів культурно-дозвілєвої діяльності з урахуванням сільських особливостей і традицій, підтримка та розвиток культури на селі;
- комплектування фондів та комп'ютеризація бібліотек;
- оновлення бібліотечних фондів;
- сучасний розвиток бібліотек;
- інформатизація культурної сфери;
- створення умов для формування екскурсійних маршрутів та надання туристичних послуг для різних категорій населення;
- облік, збереження та відновлення пам'яток історії та культури на території Заводської ТГ.

VI. Комплексна програма
 Розвитку мистецтва, культури, туризму та
 збереження нематеріальної культурної спадщини
 на 2022-2024 роки

№ з/п	Основні заходи
I. Розвиток творчого потенціалу та культурного простору	
<i>Мета: організація змістовного дозвілля для підвищення культурного рівня та естетичних смаків населення громади, урізноманітнення культурно-масових заходів шляхом впровадження сучасних методів та форм їх проведення, підтримка та розвиток обдарованих особистостей</i>	
1.	Сприяння високоефективній діяльності закладів культури для вільного доступу та повноцінного задоволення культурних потреб жителів громади
2.	Запровадження заходів із вивчення попиту населення щодо культурних послуг; доступність високоякісного культурного продукту для населення громади; підвищення рівня духовності, культури та моралі
3.	Проведення роботи з жителями громади по залученню нових учасників до участі у творчих колективах та гуртках закладів культури
4.	Організація та проведення культурно-мистецьких та просвітницьких заходів з відзначення державних, професійних свят, ювілейних, знаменних та пам'ятних дат історії та сучасності держави, краю, громади
5.	Організація та проведення фестивалів і конкурсів різножанрового спрямування
6.	Організація та проведення концертів професійних народних колективів та окремих виконавців, заслужених та народних артистів
7.	Проведення благодійних концертів, мистецьких зустрічей, творчих вечорів
8.	Вшанування діячів культури, почесних громадян Заводської територіальної громади
9.	Визначення та сприяння поповненню нового творчого та кадрового потенціалу закладів культури, проведення систематичної методичної роботи
10.	Сприяння в проходженні курсів підвищення кваліфікації та перепідготовки працівників культури і мистецтва з урахуванням науково обґрунтованої реальної потреби галузі у висококваліфікованих спеціалістах
11.	Написання проєктів та цільових програм для отримання грантів на розвиток культури і туризму в громаді
12.	Здійснення підтримки творчих ініціатив державних установ та підприємств, громадських та релігійних організацій у реалізації культурно-мистецьких проєктів та програм
13.	Залучення до участі у культурно-масових заходах громадськості, трудових колективів підприємств, установ та організацій, приватних підприємців, шкільної та студентської молоді
14.	Забезпечення інформаційного простору для висвітлення діяльності закладів культури та досягнень мистецьких колективів на сайті Заводської міської ради в рубриці «Культура» та в засобах масової інформації
II. Художньо-естетичне виховання підростаючого покоління, початкова мистецька освіта	
<i>Мета: виявлення талановитих та обдарованих дітей, підтримка їх культурно-освітніх потреб, творчої ініціативи їх викладачів, створення умов для творчого, інтелектуального та духовного розвитку особистості</i>	
15.	Забезпечення доступності, підтримка та розвиток початкової мистецької освіти
16.	Залучення дітей до мистецької освіти. Збереження та збільшення контингенту учнів

	КЗ «Заводська дитяча мистецька школа»
17.	Підтримка творчої ініціативи учнів та викладачів дитячої мистецької школи
18.	Створення належних умов для індивідуального та групового викладання педагогів Заводської ДМШ
19.	Сприяння системному підвищенню кваліфікації викладачів Заводської ДМШ. Атестація педагогічних працівників
20.	Організація персональних та колективних виставок робіт учнів та викладачів ДМШ
21.	Забезпечення збереження кращих виконавських традицій, загальносвітових і національних музичних цінностей, пропаганда кращих творів українських композиторів і світової класики
22.	Сприяння участі вихованців ДМШ у міжнародних, всеукраїнських, обласних та міських фестивалях, конкурсах
23.	Аналіз наявності та забезпечення потреб в навчально-методичних матеріалах, програмах, за якими здійснюється навчання
24.	Оформлення передплати на спеціалізовані періодичні видання
25.	Організація та контроль за проведенням роботи щодо створення сайту/сторінки ДМШ у соцмережах, його наповненням та оновленням
26.	Модернізація навчальної та матеріально-технічної бази
27.	Придбання музичних інструментів, обладнання та предметів довгострокового користування
III. Розвиток аматорського мистецтва	
<i>Мета: збереження українських національних традицій, формування духовності, виховання патріотизму, популяризація традиційної народної культури, усіх видів і жанрів аматорського мистецтва, народних художніх промислів, нематеріальної культурної спадщини</i>	
28.	Забезпечення повноцінного функціонування наявної мережі клубних закладів. Сприяння стабільній творчій роботі аматорських колективів
29.	Проведення творчих звітів колективів аматорського мистецтва, обмінних концертів художніх колективів закладів культури громади
30.	Організація і проведення виставок робіт, майстер-класів народних умільців, майстрів декоративно-ужиткового та прикладного мистецтва, представників сучасних мистецьких напрямків
31.	Сприяння виготовленню творчих паспортів аматорських художніх колективів закладів культури
32.	Посилення уваги до формування репертуару творчих аматорських колективів з широким відображенням у ньому національного фольклору та досягнень української культури
33.	Запровадження роботи зі створення відеотеки про кращі аматорські колективи закладів культури громади
34.	Придбання сценічних костюмів, взуття та реквізитів для творчих аматорських колективів клубних закладів
35.	Сприяння участі аматорських творчих колективів у відповідних етапах міжнародних, всеукраїнських, обласних та міських фестивалів, конкурсах, святах тощо
36.	Присвоєння та підтвердження звань «народний/зразковий» мистецьким творчим колективам
37.	Сприяння створенню нових дитячих та дорослих колективів народної творчості, гуртків, любительських об'єднань та клубів за інтересами
38.	Організація та контроль за проведенням роботи щодо створення сайтів, сторінок клубних закладів у соцмережах, їх наповненням та оновленням

IV. Розвиток бібліотечної галузі

Мета: покращення якості бібліотечного обслуговування, розширення спектру інформаційних послуг, підвищення ролі бібліотек у сучасному суспільстві та світовому інформаційному просторі

39.	Удосконалення форм та методів бібліотечно-бібліографічного обслуговування
40.	Організація та проведення інтерактивних інформаційно-масових заходів (вуличних акцій, флешмобів, «круглих столів» тощо)
41.	Організація роботи читацьких клубів
42.	Забезпечення умов для якісного обслуговування людей з обмеженими можливостями
43.	Розвиток інформаційно-комунікаційних технологій
44.	Забезпечення вільного доступу до електронних ресурсів бібліотек
45.	Розширення можливостей бібліотечного Інтернет-центру
46.	Проведення роботи в рамках програми «Публічні бібліотеки - мости до Е-урядування»
47.	Модернізація матеріально-технічної бази та розвиток територіальної централізованої бібліотечної системи
48.	Поповнення бібліотечних фондів новими сучасними виданнями
49.	Оформлення передплати на періодичні видання
50.	Придбання обладнання і предметів довгострокового користування

V. Вивчення та збереження культурної спадщини. Розвиток музейної справи

Мета: забезпечення належного рівня збереження та використання об'єктів культурної спадщини, створення власного презентабельного історико-культурного простору

51.	Вивчення та дослідження об'єктів нематеріальної культурної спадщини населених пунктів Заводської територіальної громади
52.	Проведення обстеження та інвентаризації пам'яток історії, культури, архітектури на території Заводської територіальної громади
53.	Виготовлення облікової документації, замовлення проведення паспортизації та грошової оцінки на пам'ятки історії, культури, архітектури, об'єкти монументального мистецтва
54.	Замовлення, виготовлення та встановлення охоронних знаків на пам'ятках культурної спадщини
55.	Придбання та встановлення пам'ятних знаків, меморіальних дошок з метою увічнення подій, пов'язаних з визначними та ювілейними датами на території Заводської територіальної громади
56.	Участь в грантових інвестиційних проєктах для залучення коштів на проведення реставраційних робіт об'єктів культурної спадщини, архітектури та історії
57.	Організація та координація інформаційно – просвітницької роботи красзнавчого напрямку
58.	Роботи щодо організації та створення музейного закладу в громаді

VI. Розвиток туристичної галузі

Мета: сприяння розвитку внутрішнього туризму, створення сприятливих умов для ефективного використання історико-культурного та туристично-рекреаційного потенціалу

59.	Активізація розвитку туризму, поширення інформації про історико-культурну спадщину Заводської територіальної громади
60.	Підбір та редагування детальних матеріалів для вичерпного списку туристичних ресурсів
61.	Виявлення, розробка та апробація туристичних маршрутів, здійснення екскурсійної діяльності
62.	Підтримка інформаційного сайту, рекламно-інформаційної кампанії Заводської територіальної громади
63.	Сприяння створенню якісного інформаційно-туристичного продукту. Розробка промоційної друкованої продукції про туристичні можливості території громади
64.	Проведення консультацій, семінарів, круглих столів з питань розвитку зеленого туризму на території громади
65.	Участь у регіональних та міжнародних туристичних виставках, ярмарках, форумах
66.	Упровадження туристично-екскурсійних маршрутів історико-краєзнавчої, літературно-мистецтвознавчої та іншої тематики.
67.	Проведення комунікаційних кампаній через канали соціальних мереж, блоги тощо для реклами подій і спеціальних пропозицій

VII. Забезпечення повноцінного функціонування мережі закладів культури

68.	Зміцнення матеріально-технічної бази закладів культури
69.	Проведення капітальних та поточних ремонтів приміщень, підтримання їх належного технічного стану
70.	Проведення заходів з енергозбереження, ремонт мереж електропостачання
71.	Перевірка та ремонт існуючих систем опалення в закладах культури. Придбання та встановлення котла для опалення приміщення Заводської дитячої музичної школи
72.	Реалізація Проєкту громадського бюджету «Магія світла» в Заводському МБК №1
73.	Витрати на обслуговування, ремонт комп'ютерної та оргтехніки
74.	Забезпечення проведення заходів з охорони праці та протипожежної безпеки у закладах культури
75.	Придбання господарчих та канцелярських товарів
76.	Ремонт та придбання оргтехніки, придбання програмного забезпечення, в т.ч. для ведення бухгалтерського обліку
77.	Придбання подарунків, сувенірної, квіткової продукції, грамот, нагороджувальних листів, подяк та вітальних листівок для проведення культурно-мистецьких та просвітницьких заходів з відзначення державних, професійних свят, ювілейних, знаменних та пам'ятних дат історії та сучасності держави, краю, громади

VII. Очікувані результати від реалізації Програми

1. Створення економічних та організаційних умов для подальшого збереження і розвитку культурно-мистецької сфери, туризму, збереження та охорони культурної спадщини на території Заводської територіальної громади.
2. Проведення на належному рівні та фінансове забезпечення державних, місцевих, професійних свят, семінарів, тематичних заходів, фестивалів.
3. Відзначення та нагородження кращих працівників галузі культури, інших закладів, організацій, підприємств, установ з нагоди державних та професійних свят.
4. Покращення рівня культурного обслуговування населення.
5. Відродження та подальший розвиток аматорського мистецтва та народної творчості.
6. Втілення нових мистецьких проєктів та підтримка самодіяльних народних майстрів та учасників художньої самодіяльності.
7. Забезпечення фінансування участі кращих колективів художньої самодіяльності та окремих виконавців в обласних, всеукраїнських культурно-мистецьких заходах, фестивалях, конкурсах, оглядах.
8. Забезпечення повноцінного функціонування закладів спеціалізованої мистецької освіти.
9. Підвищення рівня художньо-естетичної освіти дітей та підлітків.
10. Залучення до бібліотечного обслуговування громадян різних вікових категорій, покращення якості надання послуг.
11. Проведення заходів щодо обстеження та інвентаризації об'єктів культурної спадщини на території Заводської територіальної громади.
12. Створення умов для розвитку туристичної діяльності.
13. Подальший гармонійний розвиток культури на території Заводської територіальної громади.
14. Виховання високих естетичних смаків громадян та забезпечення їх активної участі у культурному житті громади.
15. Підвищення рівня масового відпочинку та культурно-просвітницької роботи на території Заводської ТГ.
16. Розвиток та популяризація національної культури, національних звичаїв та обрядів.
17. Забезпечення реалізації на території Заводської ТГ державної політики у сфері культури та мистецтва.
18. Збереження та відновлення об'єктів історико-архітектурної та культурної спадщини.
19. Створення максимально сприятливих умов для культурного дозвілля жителів та гостей Заводської ТГ.

VIII. Фінансове забезпечення Програми

Фінансове забезпечення виконання Програми здійснюється в межах призначень відповідно до чинного законодавства за рахунок коштів місцевого бюджету, благодійних внесків, допомоги всіх форм власності, а також із залученням інших коштів, не заборонених чинним законодавством.

IX. Управління реалізацією Програми

Безпосереднім виконавцем заходів Програми є відділ культури і туризму, органи виконавчої влади та місцевого самоврядування.

Координацію діяльності щодо виконання Програми здійснює виконавчий комітет Заводської міської ради.